คำวินิจฉัยของ พลโท จุล อติเรก ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕/๒๕๔๑ **วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๔๑**

เรื่อง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตีความรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๔๑ วรรคสี่ มาตรา ๒๖๔ ประกอบมาตรา ๖

ด้วย นางอุบล บุญญชโลธร ยื่นคำร้องลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตีความรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๔๑ วรรคสี่ มาตรา ๒๖๔ ประกอบมาตรา ๖ เนื่องจากผู้ร้องถูกฟ้องเป็นคดีอาญาต่อศาลจังหวัดนนทบุรีในข้อหาร่วมกันใช้ จ้างวาน ให้ร่วมกันฆ่า นายแสงชัย สุนทรวัฒน์ โดยไตร่ตรองไว้ก่อน แต่เรื่องนี้อัยการสูงสุดเคยมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องไว้แล้ว ต่อมาพนักงานสอบสวนได้ทำการสอบสวนพยานหลักฐานเพิ่มเติมและพนักงานอัยการได้รื้อฟื้นฟ้องผู้ร้องเป็นจำเลยต่อศาลเป็นคดีใหม่ตามข้อหาดังกล่าว ระหว่างพิจารณาคดีนี้ผู้ร้องได้ขอให้ศาลออกหมายเรียกพยานเอกสารขอให้พนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการส่งสรุปพยานหลักฐานพร้อมความเห็นของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการที่สั่งคดี ทั้งในส่วนที่อัยการสูงสุดสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องไปแล้วกับส่วนที่รื้อฟื้นสั่งฟ้องใหม่ พนักงานอัยการโจทก์แจ้งเหตุขัดข้อง ทนายจำเลยยื่นคำร้องต่อศาลขอให้บังคับให้โจทก์ส่ง แต่ศาลเห็นด้วยกับความเห็นของโจทก์ ผู้ร้องจึงขอให้ศาลจังหวัดนนทบุรีส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตีความ ศาลจังหวัดนนทบุรีเห็นว่าไม่ต้องส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตีความเนื่องจากโจทก์มีสิทธิไม่ส่งเอกสารเพราะจะเกิดความเสียหาย ผู้ร้องจึงมายื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญขอให้วินิจฉัยตีความตามรัฐธรรมนูญว่าผู้ร้องมีสิทธิขอทราบสรุปพยานหลักฐานพร้อมความเห็นของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการในการสั่งคดี ตามมาตรา ๒๔๑ วรรคสี่ หรือไม่ และผู้ร้องได้ร้องขอให้ศาลจังหวัดนนทบุรีส่งเรื่องดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตีความ ศาลไม่ส่งโดยอ้างว่ามิใช่เป็นกรณีที่ศาลใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่จำเลยหรือบังคับแก่คดีขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ได้หรือไม่

ตามปัญหานี้ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตีความตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๔๑ วรรคสี่ ซึ่งมาตรา ๒๔๑ วรรคสี่ บัญญัติว่า

“ในคดีอาญาที่พนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องแล้ว ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือผู้มีส่วนได้เสีย ย่อมมีสิทธิขอทราบสรุปพยานหลักฐานพร้อมความเห็นของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการในการสั่งคดี ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

พิจารณาแล้วผู้ร้องซึ่งเป็นผู้ต้องหาและเป็นผู้มีส่วนได้เสียในคดีซึ่งพนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้อง ย่อมมีสิทธิขอทราบสรุปพยานหลักฐานของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการในการสั่งคดีในสำนวนที่พนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องนั้นได้ ครั้นเมื่อผู้ร้องใช้สิทธิขอสรุปพยานหลักฐานดังกล่าวและได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลออกหมายเรียกแต่พนักงานอัยการไม่ส่ง โดยอ้างเหตุตามมาตรา ๑๗๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ว่าเป็นอำนาจของศาลซึ่งเป็นคนละกรณีกับที่รัฐธรรมนูญมาตรา ๒๔๑ วรรคสี่ บัญญัติโดยให้เป็นสิทธิของผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือผู้มีส่วนได้เสีย ข้ออ้างของพนักงานอัยการจะขัดต่อสิทธิตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญไม่ได้ ผู้ร้องได้ขอให้ศาลบังคับแล้วแต่ศาลไม่ดำเนินการให้ กลับเห็นด้วยกับข้ออ้างของพนักงานอัยการ ซึ่งก็หมายความว่าศาลได้ใช้มาตรา ๑๗๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาบังคับแก่คดีแล้ว ผู้ร้องจึงเสนอความเห็นให้ศาลส่งเรื่องเพื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ศาลไม่ยอมส่งให้อีกเช่นนี้เห็นได้ชัดแจ้งว่าผู้ร้องได้อ้างสิทธิตามรัฐธรรมนูญ และได้ขอให้ศาลดำเนินการส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญตีความเพราะเห็นว่าบทบัญญัติที่ศาลใช้บังคับแก่คดีขัดต่อรัฐธรรมนูญต้องด้วยมาตรา ๖ แล้ว

ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ นั้น ถ้าคู่ความในคดีขอให้ศาลส่งความเห็นศาลจะใช้ดุลพินิจเป็นอย่างอื่นไม่ได้เพราะเหตุรัฐธรรมนูญไม่ได้ให้อำนาจไว้ แต่ได้บัญญัติให้อำนาจดังกล่าวไปเป็นของศาลรัฐธรรมนูญตามวรรคสองของมาตรา ๒๖๔ ว่าความเห็นหรือข้อโต้แย้งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้

พิจารณาแล้วในกรณีที่ผู้ร้องซึ่งเป็นคู่ความได้โต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลใช้บังคับแก่คดีขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญต้องด้วยมาตรา ๖ ให้ศาลส่งความเห็นเพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย เมื่อศาลไม่ส่งความเห็น คู่ความก็ไม่มีวิธีอื่นใดอีกที่คู่ความจะทำให้เรื่องเสนอถึงศาลรัฐธรรมนูญได้นอกจากคู่ความจะเสนอเรื่องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญเองเท่านั้น ถ้าหากจะให้ดำเนินการตามกระบวนวิธีพิจารณาต่อไปตามขั้นตอนของศาลก็จะไม่ทันต่อเหตุการณ์ และอาจทำให้เกิดเสียหายได้ พิเคราะห์แล้วกรณีนี้ ผู้ร้องได้ดำเนินการตามเงื่อนไขที่รัฐธรรมนูญกำหนดแล้ว กล่าวคือ เมื่อเห็นว่าศาลใช้บทบัญญัติของกฎหมายบังคับแก่คดีขัดหรือแย้งกับสิทธิของผู้ร้องซึ่งรัฐธรรมนูญกำหนดไว้ตามมาตรา ๒๔๑ วรรคสี่ อย่างชัดแจ้ง แต่ศาลไม่เสนอความเห็นเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ผู้ร้องจึงมายื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญโดยตรงและได้แจ้งรายละเอียดถึงการดำเนินการตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดแล้ว ย่อมถือเสมือนว่าผู้ร้องได้กระทำการถูกต้องตามมาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่งแล้ว เนื้อหาของเรื่องจะมีสาระหรือไม่ย่อมเป็นอำนาจและอยู่ในดุลพินิจของศาลรัฐธรรมนูญที่จะพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคสอง ได้

อาศัยข้อเท็จจริงที่พิจารณาได้ความตามคำร้องและเหตุผลประกอบคำร้องแล้ว เห็นว่าพนักงานอัยการต้องส่งสรุปพยานหลักฐานพร้อมความเห็นของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการในการสั่งคดีในสำนวนที่พนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้อง ให้ศาลหรือผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๔๑ วรรคสี่ ตามที่ผู้ร้องขอ พนักงานอัยการหรือศาลจะอ้างหรือใช้บทบัญญัติมาตรา ๑๗๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาคุ้มครองมิได้ ส่วนหลักฐานอื่นนอกจากที่รัฐธรรมนูญระบุไว้ตามมาตรา ๒๔๑ วรรคสี่ ย่อมเป็นดุลพินิจของผู้ครอบครองเอกสารจะส่งหรือไม่ก็ได้ ตามปัญหาผู้ร้องได้ดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ประกอบมาตรา ๖ ครบถ้วนแล้ว จึงวินิจฉัยว่าศาลรัฐธรรมนูญย่อมมีอำนาจรับเรื่องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

พลโท จุล อติเรก
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ